

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Звіт за 1998 р.

БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО Й НАУКОВОГО ПРОЦЕСІВ

Якщо розгалужені університетські комп'ютерні мережі можна сьогодні порівняти з кровоносними судинами, то серцем університету завжди залишатиметься бібліотека. І якщо в першому ми спостерігаємо певну стенокардію в процесі “інформаційного кровообігу”, то серце НаУКМА, незважаючи на безліч проблем, живе й здорове. Без бібліотеки потужної, якісної, із добре вкомплектованим книжковим фондом, із модерною системою пошуку інформації неможливо уявити навчальний заклад.

Формуванню Наукової бібліотеки НаУКМА ми приділяли особливу увагу від першого дня нашого існування як майбутнього університету. Фонд бібліотеки почав складатися на початку 1992 року. Сьогодні можна цілком стверджувати, що ми маємо чи не найсучаснішу університетську бібліотеку в Україні.

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ФОНДУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НаУКМА

1992 рік — 38 465 примірників / 12 979 назв

1993 рік — 32 235 / 13 852

1994 рік — 20 404 / 10 115

1995 рік — 16 240 / 9 773

1996 рік — 18 326 / 10 397

1997 рік — 11 717 / 5 258

1998 рік — 10 417 / 2 300

1999 рік (на 1.05.) — 4 435 / 1 400

Загальний фонд Наукової бібліотеки НаУКМА на 1.05.1999 становить 224 819 примірників / 63 020 назв. У тому числі:

- основний книжковий фонд — 144 854 примірників / 65 480 назв, з них підручників близько 20 000 примірників / 2 000 назв;

- основний фонд періодичних видань — 18 555 примірників / близько 1 000 назв;

-обмінно-резервний фонд — 61 414 примірників / 2 540 назв.

В обробці перебуває близько 20 000 примірників.

Площа нашої Наукової бібліотеки — 2 247 кв. м., проте на жаль, вона розташована в різних корпусах, що створює певні незручності, які доведеться терпіти аж до будівництва нової бібліотеки.

Цінними є книжкові колекції, подаровані НаУКМА науковцями, письменниками, книголюбам, різними інституціями з України і з-за кордону. Найбільші колекції презентували НаУКМА В. Рінберг, Ф. Сарана, В. Терещенко, В. Заїка-Новацький, М. Богданов, П. Лавров, Ю. Покальчук, Й. Кисельов, Д. Павличко, В. Брюховецький, Ю. Зуб {всі з України}, Ю. Паславський із США, Я. Головач з Канади, В. Старицький з Німеччини, М.

Марунчак з Канади, В. Вовк-Селянська з Бразилії, Д. Нитченко з Австралії, О. Зуєвський з Канади, Балтиморський університет (США), Р. Струць (Канада), М. Богачевська-Хом'як із США, О. та М. Антоновичі (США), В. Чубатий (Канада), Товариство української мови у США, Green Library (Польща), Інститут Крібла (США), Бібліотека Конгресу США, УВАН у Канаді, Українська православна церква в Канаді, Британська Рада, Гете-інститут, Посольства Канади, США, Франції, Фінляндії, Великої Британії, Польщі, а також багато-багато інших приватних осіб та організацій.

Оскільки до 1995 року точна статистика за мовами видань не велася, то лише приблизно можна сказати, що у фондах НБ НаУКМА налічується 40% книжок іноземними мовами. Комплектування фонду відбувається випереджаючими темпами щодо україномовних видань. Наприклад, за даними надходжень 1998 року: українською мовою — 56%, російською — 18%, англійською — 19%, іншими — 7%.

У НБ НаУКМА зареєстровано 2 566 читачів. Відвідувань за 1998 рік — 207 031, книговидача — 330 739.

Звичайно, ще існують проблеми, пов'язані і з комплектуванням фондів, і з підготовкою відповідних приміщень, і з модерним обладнанням, і ще багато-багато з чим... Але головне — ми маємо прекрасний, відданий своїм завданням колектив, очолюваний високопрофесійним і дуже відповідальним, чітким керівником — Т. О. Ярошенко.

За сім років діяльності невеликим (на 1. 01. 1999 року — 39 співробітників) і молодим (середній вік — 33 роки) колективом НБ НаУКМА проведено величезну роботу по створенню бібліотеки.

Створено розгорнуту систему бібліотечно-інформаційного обслуговування читачів: *бібліотека бакалаврату — відділ наукової літератури з трьома читальними залами, абонемент, відділ бібліографії із залами довідкової літератури та каталогів, бібліотека правничого факультету з абонементом і читальною залом, бібліотека магістеріуму з читальним залом, Американська бібліотека з читальною залом та абонементом, та систему обробки та збереження фондів: відділи комплектування та каталогування, книгозберігання, бібліографії, автоматизації.*

Щороку бібліотека проводить до 50 книжкових виставок та презентацій (книг, колекцій тощо), до 10 наукових заходів (семінарів, круглих столів, конференцій).

НБ НаУКМА випущено в світ три видання (“КМА: Історія та відродження. Бібліографічний покажчик“, “Методичні поради по укладанню списку літератури до наукової роботи“, “Путівник по науковій бібліотеці“), підготовлено до друку 4 видання (“В. К. Житник. Біобібліографія“, “Каталог книг Я. Головача“, “Праці викладачів НаУКМА та публікації про НаУКМА за 1992-1997 рр., “Книжковий знак наукової бібліотеки НаУКМА“).

Опубліковано 6 статей і доповідей, 17 тез, 7 випусків списку нових надходжень. Вийшло друком також 8 випусків бюлетеня “Бібліотечні новини“.

НБ НаУКМА першою серед бібліотек України створила свій Веб-сайт, одною з перших запровадила електронний каталог та систему електронної обробки документу за міжнародними форматами. Наша бібліотека є членом Міжнародної Федерації Бібліотечних Асоціацій, постійним членом Оргкомітету щорічної міжнародної конференції “Бібліотеки та асоціації в світі, що змінюється“. Т. О. Ярошенко є віце-президентом Української Бібліотечної Асоціації, а заступник директора НБ НаУКМА з автоматизації О. І. Архипська — керівником секції УБА. При НБ НаУКМА відкрито Київську філію Українсько-Американського добродійного фонду “Сейбр-Світло“, який уже передав в Україну сотні тисяч книжок і розширює свою діяльність.

Бібліотека є зразковим структурним підрозділом щодо залучення грантів. Тільки за 1995-1998 роки тут реалізовано 34 проекти на загальну суму 322 808 американських доларів. Іншим підрозділам варто вивчити досвід НБ НаУКМА.

Велику роботу в напрямку розвитку наукових бібліотек проводять і наші філії, і тут їм істотно допомогла НБ НаУКМА, передавши чимало дублетної, але сучасної літератури.

Так, в Острозькій академії бібліотечний фонд складає близько 150 000 томів, а після приєднання фондів Острозької районної бібліотеки — 225 000 томів. Складається він з 33 тис. примірників економічної літератури, 35 тис. примірників правничої літератури, 30 тис. примірників історичної літератури, 35 тис. примірників культурологічної літератури, 17 тис. примірників літератури з іноземної філології.

В МФ НаУКМА на сьогодні створено бібліотечний фонд 42 535 примірників. Одержана у спадок від профкому суднобудівного заводу література в кількості 25 215 прим. Постійно примножується (приріст її за роками становив: 1996/97 н.р. — 4 282 прим., 1997/98 н. р. — 7 186 прим., 1998/99 н.р. — 6 540 прим.).

Перед нашими всіма трьома бібліотеками вже сьогодні постали складні проблеми, пов'язані насамперед із якісним комплектуванням фонду, що вимагає значного фінансування, в тому числі й валютного. Але існують й інші нагальні завдання — насамперед, якісне просіювання фондів, особливо підручничого — нас не повинні просто тішити звітні цифри про сотні й десятки тисяч одиниць зберігання; ми ж здаємо собі звіт, скільки там застарілої літератури; особливо в Острозькій академії та й у МФ НаУКМА, де бібліотеки формувалися на фондах попередників, що не були вищими навчальними закладами. Треба думати про створення електронних каталогів в Острозькій академії та МФ НаУКМА, про забезпеченість науковою періодикою, в тому числі зарубіжною. І це лише дециця проблем.

Якщо навіть взяти найбільш розвинену і найсучаснішу з наших бібліотек (у НаУКМА) то й там зауважимо переважаність й часто непристосованість читальних зал, україн перенаселені кабінети. Який у нас ще керівник підрозділу ділить робоче місце в одному кабінеті разом з двома своїми співробітниками? І до того ж у цьому самому невеликому кабінеті розміщено обладнання для виготовлення читацьких квитків. Украї погано забезпечена бібліотека телефонним з'язком і т. д., і ін. Отже нагальною постає проблема будівництва нової, сучасної, відповідної вимогам університету бібліотеки. А дівчата-бібліотекарки великодушно вибачать, що не можемо все це зробити негайно.

Найдивовижніше, що ці милі дівчата не ремствують, а з ранку до пізнього вечора з усіх своїх сил намагаються створити найкращі умови для забезпечення потреб студентів та викладачів НаУКМА. Вони їх справді обслуговують! І все це робиться доброзичливо, якісно, по-справжньому професійно.